

sit-kì khó-lêng ōe pī cheng-hòk ê
kéng-kak-sim. Sian-ti Iâ-lí-bí só
chiù-chór--ê tú-tú chhin-chhiūⁿ chiah-ê
chèng-kheh, tī 500 liáp hui-tôaⁿ thâu-chêng
iáu-kú teh môa-phiàn kok-bîn kóng:
“Pêng-an, pêng-an,” kî-sít bô pêng-an.

Kiat-gú : Siōng-tè Pi-iū Tâi-ôan

Pún-lâng siong-sìn, ná chhin-chhiūⁿ
Siōng-tè chhe-khián Mô-se ín-chhōa
Í-sek-liát chû-bîn chìn-jip Se-nái Khòng-iá
(Chhut-Ai-kip-kì 15 chiuⁿ), tûi lô-lê
sòaⁿ-bîn chhau-liân chiâⁿ-chòe ū kok-bîn
kut-keh ê bîn-chòk án-ni, Siōng-Chú iáh
beh chiong Tâi-ôan ê sù-chòk-kûn
chhau-liân hêng-sêng ū Bí-lê-tó ték-iú ê
kok-bîn sèng-keh. Chóng-sī Tâi-ôan-lâng
tiôh ài khiam-pi kèng-ùi Siōng-tè ê pì-iū,
sìn-khò Iâ-sô Ki-tok ê jîn-ài kiù-siòk. Lán
tiôh siong-sìn ū chit-jit Chú ōe ín-chhōa
Tâi-ôan-lâng kàu chhut-thâu-thiⁿ. Che
chiah sī hiān-kim Tâi-ôan Kàu-höe ê sî-tâi
sù-bêng lah.

Chhiau-kiông Bí-kok ēng kok-lâi-hoat
pó-hö Tâi-ôan, sī ūi in pún-sin ê kok-ka
kôan-ek. M-kú Sèng-keng ê si-jîn kèng-kò
sió-kok, m-thang óa-khò tōa-kok ê
peng-má chiàn-chhia (Si-phian 20:7),
èng-kai tiôh sìn-khò bân-kun ê Iâ-hô-hoa
(Si-phian 46:1). Siōng-Chú tiāⁿ-tiāⁿ teh
lî-iōng tâi-sóan kap kong-bîn tâu-phiò, lâi
khó-giâm Tâi-ôan-lâng sī-m̄-sī ū mài-hiòng
chòe chû-lâng ê i-gôan, chiū-sī kiàn-lip
“Èng jîn-ài sit-hêng I ê kong-gî” ê kok-tō
(Chim-giân 21:21) á-bô. M-thang
chhin-chhiūⁿ hiah-ê ké-hó ê chèng-kheh, tī
àm-chîⁿ tham-lôan su-iòk kap siâ-ok
(Lô-ka Hok-im 11:39). Tâi-ôan Ki-tok
Tiúⁿ-ló Kàu-höe tī i ê “Sìn-gióng Kò-pék”
hô-iòk sù-chòk-kûn, kóng tiôh hô-siōng:
“Jîm-tông só-ū chû-bîn.” Ki-tok-tô tī

kiàn-kok lô-chiūⁿ ê sù-bêng, ná
chhin-chhiūⁿ “Tâi-ôan Chhùi-chhiⁿ”
tê-jî-chat só gîm-chhiùⁿ án-ni, “Lán beh
kiàn-siat jîn-ài kong-gî, Chó-kok móa-tôe
chhin-chhiùⁿ tī thiⁿ.”

Pún-phiⁿ káng-tō sī Tâi-lâm Sîn-hák-îⁿ
Bêng-ū Kàu-siū Tîⁿ Jî-giòk Bôk-su tī 2004-nî
2-gòeh 29-jit tī Tâi-lâm Tang-mâng Pa-khek-lé
Kì-liâm Kàu-höe Chú-jit Lé-pâi só káng--ê.
Tâi-gú Hán-jî gôan-kó khan tī Tang-mâng Kàu-höe
Chiu-pò.

Chhî-gî-ôan *Lí Bûn-chèng* Chit-sûn Kó

Hòk-heng Bó-gí Chhiáⁿ Chiông Lôh-sít
Bó-gí Kàu-hák Chò-khí · Lôh-sít Bó-gí
Kàu-hák Chhiáⁿ Chiông Tâi-lâm Chò-khí

Gí-giân thang kóng sī chit-ê kok-ka ê
bûn-hòa, chèng-tî, keng-chè ê ki-chhó.
Gí-giân mā sī koat-têng chit-ê kok-ka ê
jîn-bîn beh kòe siáⁿ-mih kôan-sì ê seng-ôah
siōng tiōng-iàu ê gôan-sò. Tān-sī lán ê
chip-chèng-chiá pêng bô án-ni jîn-ûi. In
lóng kóng gí-giân chí-sī ko-thong ê
kang-kû jî-í. Góa siúⁿ chit-khóan ê
koan-liâm kap kòe-khì ê chip-chèng-chiá ê
sim-thài sī bô siáⁿ-mih nñg-khóan..ê. In-ûi,
lóng sī khiā-tî thóng-tî-chiá ê kak-tō teh
lô-hòa jîn-bîn, che sī chin sú lâng thiàⁿ-sim
ê tâi-chì.

Tâi-ke lóng chai-iáⁿ Khór chhî-tiúⁿ chin
tiōng-sī gôa-gí. Tān-sī lí chai-iáⁿ m̄
chai-iáⁿ gôa-gí beh ôh ê hó sī kap lán ê bô-gí
kóng ê hó bê hó ū chin tōa ê koan-hê. Só-i,
Khór chhî-tiúⁿ tiōng-sī gôa-gí khin-sī bô-gí
sī tian-tò-péng ê chò-hoat. Chit-ê lâng

nā-sī liân ka-kī ê bó-gí lóng bō tiōng-sī, khòaⁿ bō khí ka-kī ê gí-giān, kóng ē-tàng tūi lán ê kok-ka chò gōa-tōa ê kòng-hiàn, góa sit-chāi m̄ káⁿ siong-sìn. Lán nā bō hoat-tō kiàn-lip lán ka-kī ê bûn-hòa ték-sek, lán tiōh bō hoat-tō pôe-ióng tōk-lip chū-chú ê jīn-bîn, kàu chòe-āu lán chí-ū chiâⁿ-chò pát-lâng ê bûn-hòa, chèng-tī, keng-chè ê lô-lē.

Chèng-hú tūi 91 nî-tō khai-sí sit-si bó-gí kàu-hák. Che sī chin chē jiât-ài Tân-ôan chit-tè thór-tē ê jīn-sū só phah-piàⁿ ê sêng-kó. Tī chia, góa chhéng-kàu Khó chhī-tiúⁿ lán Tân-lâm-chhī sit-si bó-gí kàu-hák ê chéng-hêng m̄ chai lí liáu-kái jōa-chē? Ú móa-ì bō?

Tī chia chiam-tūi jû-hô chò-hó bó-gí kàu-hák, í góa kò-jîn ê keng-giām , ū kúi-tiám ê kiàn-gī thê-kióng hō chèng-hú chò chham-khó:

1. Tùi 91 nî-tō khai-sí sit-si ê bó-gí kàu-hák, chòat-tùi ài thiat-té chip-hêng lôh-sit. In-ūi, 1 lé-pài chí-ū 1 tiám-cheng ê bó-gí kàu-hák sī bō kàu..ê. (Eng-gí nñg-chiat, Hôa-gí lâk-chiat) Che mā sī ūi-hóan Liân-háp-kok Kàu-kho-bûn Chor-chit só kóng ê bó-gí sī siōng hó ê kàu-iòk hák-síp gí-giān ê chû-tiuⁿ.

2. Ú chit-kóa hák-hāu pēng bō phèng-chhiáⁿ háp-keh ê bó-gí lāu-su lái kà bó-gí. Án-ne chò sī m̄-tiōh..ê. In-ūi, it-poaⁿ ê lāu-su pēng bō siū kòe bó-gí ê choan-giáp hùn-liān. Sîm-chì, bó-gí kóng liáu pí hák-seng khah han-bân, jû-kó hō in lái kà, hāu-kó ē khah bái.

3. Kàu-iòk-kiòk eng-kai kin-kì Tân-lâm-chhī sió-hák ê pan-kip-sò lái pian-liát kàu-giáh ê bó-gí lāu-su. Bē-sái in-ūi keng-hùi bō kàu lái chiâⁿ-chò lí-iû. Bók-chêng, Tân-lâm-chhī sió-hák pan-kip-sò tāi-iòk 1,800 pan, m̄-kú,

hák-hāu phèng-jīm ê bó-gí lāu-su chóng-kiōng chiah 61 ê nā-tiāⁿ. Ú-ê hák-hāu kin-pún tiōh bō tiōng-sī bó-gí, bō kà bō-gí. Chit-khóan ê sim-thài beh án-chóáⁿ ē-tàng pān hó kàu-iòk?

4. Chīn-liōng kó-lē kok-tiong khai-pān bó-gí khò-thêng. In-ūi, kok-tiong-seng tú-hó sī tñg-chhiâⁿ ê sî-chhūn, nā ē-tàng siōng bó-gí-khò , gín-á it-têng ke khah bē pìⁿ pháiⁿ. Jî-chhiáⁿ bó-gí Lô-má-jī pheng-im mā tūi gín-á hák-síp gōa-gí ū chin tōa-ê pang-chō, pēng bē chéng-ka gín-á khò-giáp ê hū-tam.

5. Chèng-hú eng-kai chek-kék kó-lē iù-jî kàu-iòk iōng bó-gí lâi kàu-hák. In-ūi, bó-gí tūi 0-5 hòe ê gín-á lâi kóng sī chin iàu-kín hák-síp ê kai-tōaⁿ. Úi-tiōh beh hō lán-ê bó-gí ē-tàng bō tì-kàu biât-bông, iù-jî kàu-iòk ê kai-tōaⁿ sī chin iàu-kín..ê. Chèng-hú eng-kai thê-chhut tūi-chhek, m̄-thang hō iù-jî kàu-iòk sòa chiâⁿ-chò bó-gí ê sat-chhiú.

6. Kàu-iòk-kiòk eng-kai tñg-kî kí-pān bó-gí lāu-su jīn-chèng, pôe-ióng khah chē bó-gí lāu-su ê jīn-châi.

7. Úi-tiōh beh hō it-poaⁿ lāu-su kū-pī bó-gí lêng-lék kap tūi pún-thó ê jīn-bat, chhiáⁿ kàu-iòk-kiòk tī tin-chhì lāu-su ê sî, ē-tàng cheng-ka iú-koan bó-gí, pún-thó jīn-bûn ê chhì-tê. Pēng kó-lē hák-hāu lāu-su tiōh chham-ka Tân-ôan gí-bûn gián-kiù ê khò-thêng.

8. Hák-hāu sit-si ê bó-gí-jít ài thiat-té chip-hêng, pēng-chhiáⁿ kó-lē hák-hāu tiōh sú-iōng bó-gí kàu-hák. Kàu-iòk-kiòk mā ē-tàng chè-têng kó-lē pān-hoat, khòaⁿ tó-chit-ê hák-hāu chò liáu khah hó.

Í-siōng kúi-tiám kiàn-gī hi-bâng tūi lán-ê bó-gí kàu-iòk ē-tàng iú só pang-chō. Góa mā hi-bâng Khó chhī-tiúⁿ ē-tàng pān-ián chit-ê chín-kiù bó-gí ê

thui-tōng-chiá. Che khó-lêng pí lí chò kî-tha-ê tāi-chì koh khah ū ì-gī. Lék-sú koh khah ē kā lí lâu miâ. Bó-gí ê hòk-heng bùn-gē chiah ē-tàng hòk-heng, jîn-bîn chiah ē-tàng chin-chiàⁿ tng-ke chò-chú. Bó-gí chhut-thâu-thiⁿ chhiáⁿ tûi Tân-lâm-chhī chò khí.

Kuí-Kha Kúi-chhiú

Tēⁿ Phok-sin

Tī jit-siông seng-óah tiong, lán siông-siông ē tú-tiôh chit-kóa ài ēng thâu-khak ê tāi-chì, ká-sú lán nā kā siông-sè siūⁿ khòaⁿ-māi, kî-tiong ū chit-kóa tō-lí tī--leh.

Chhin-chhiūⁿ 1-ê chhù-lâi lâu-pē-bú kā in ê gín-á hō miâ ê sî, múi 1-ê gín-á lóng bô kāng miâ, sî sím-mih tō-lí neh? Sór-ū ê gín-á lóng kāng miâ, kiám m̄-sî khah hong-piān neh? Chiâh pñg ê sî hoah 1-siaⁿ, tiôh lóng châu--lâi--ah, m̄-bián ták-ê kiò. Siong-sìn tāi-ke lóng bē án-ni chò. Tāi-ke lóng chai-iáⁿ ká-sú nā hō kāng miâ, í-āu tú--tiôh ê bùn-tê ê khah tōa, khah hùi-khì, khah mā-hôan. Chhin-chhiūⁿ châi-sán ê teng-kì beh án-chóaⁿ, kiò 1-ê miâ, tâu-té sî teh kiò tōa..ê á-sî teh kiò sè..ê, hun bē chheng-chhó, liân ka-kî mā kám-kak hùi-khì.

Chit-ê tō-lí tī sò-hák miâ-sû lâi kóng chiū-sî “1-tùi-1 ê tûi-èng (*one-to-one correspondence*)”, chiū-sî kóng bô kāng ê lâng (mih), i só tûi ê hû-hō (mih) mā lóng bô kāng chiah ē-sái.

Lâng ê sin-hün-chèng hō-bé múi 1-ê lâng lóng bô kāng, múi 1-ê lâng eng-kai lâp ê sòe keng-kòe tiān-náu chhú-lí chòe-āu lóng ē jip tûi i ê hō-thâu lâi(sin-hün-chèng ê hō-thâu).

Tī 1-tùi-1 tûi-èng (1-tùi-1 TE) ê chêng-hêng hā, ùi chū-tōng-chhia ê hō-bé tiôh ē-tàng chhœ-chhut chhia-chú lâi. Chit-ê tō-lí sî in-ūi múi 1-tiuⁿ chhia long ū 1-ê bô-kāng ê hō-bé, ùi chhia-hō lâi chhœ chhia-chú tiôh ē-sái ah.

Chin chhœ lâng lóng siūⁿ kóng sò-hák sî 1-mñg chin chhim koh bô chhù-bî ê kho-hák, lóng kám-kak tû-liáu bé mih, tiôh ê ēng--tiôh ê ke-kiám-sêng-tû í-gōa, lóng-sî hō lâng thâu-khak thiàⁿ ê lí-lûn. Kài-sêng hâm lán tāi-ke jit-siông seng-óah bô sím-mih koan-hē, khiok m̄-chai lán jîn-ûi sî tong-jiân ê óah-tâng tiong, kèng-jiân ū chin chē sò-hák tō-lí tī--leh. Góa chit-má beh lâi ēng “ōe kúi kha” ê chit-thò bùn-tê lâi soat-bêng “1-tùi-1 TE” ê iōng-tô.

Chiu..ê tī bór 1-jit tiong-tâu iok 4-ê hó pêng-iú (chheng-hor chò Tân, Lím, Khór, Chhòa) tī chhan-kóan chiâh-pñg, lóng-chóng khai 1,000 khô. Pún-lâi Chiu..ê siūⁿ beh chhiáⁿ, tân-sî chit-4-ê hó pêng-iú jîn-ûi tāi-ke chiah taⁿ-á pit-giáp thàn-chîⁿ, eng-tong tāi-ke chò-hóe chhut khah hó, khah hâp-lí. Chiu..ê kóng bē kòe pêng-iú ê hó-i, iā ūi-tiôh beh cheng-ka 1-tiám-á hó-sñg ê khì-hun, i chiū thê-gî tāi-ke lâi sñg “ōe kúi-kha” ê chhit-thô, khòaⁿ sím-mih lâng thiú-tiôh 350 khô, 250 khô, 200 khô, 150 khô á-sî 50 khô, hâp--khí--lâi lóng-chóng 1,000 khô lâi lâp chhan-hùi.

I sñn-chhiú ôe-chhut tō-1. Tāi-ke chit-khòaⁿ, lóng-kóng án-ne bē thong, Chiu..ê pún-lâng chhut 350 khô, Chhòa..ê chiah chhut 50 khô, bô kong-pêⁿ, chha siuⁿ ché.